

JUBILEUSZ PROF. DR., DR. H. C. MULT. WALTERA LIESEGO

Kazimierz Lutomski

Instytut Chemicznej Technologii Drewna Akademii Rolniczej w Poznaniu



Prof. dr Walter Liese

Z okazji 65 rocznicy urodzin omówiono działalność naukową, dydaktyczną oraz organizacyjną prof. dra Waltera Liesego, wybitnego specjalisty i naukowca w zakresie patologii i ochrony drewna, członka wielu towarzystw i organizacji naukowych, profesora Uniwersytetu w Hamburgu.

W styczniu 1991 r. minęło 65 lat od dnia urodzin profesora dra h. c. Waltera Liesego, wybitnego uczonego i specjalisty w zakresie anatomii, patologii i ochrony drewna. Prof. dr W. Liese ukończył studia leśne, stopień doktora nauk leśnych uzyskał w roku 1951 na Wydziale Leśnym Uniwersytetu w Getyndze. Swoją bogatą karierę naukową rozpoczął w Instytucie Leśnictwa w Düsseldorfie jako asystent, w tym czasie zatrudniony był również w charakterze pracownika naukowego Zakładów Rütgersa w Mannheim. Przez 6 lat pracował w Instytucie Leśno-Botanicznym Uniwersytetu we Freiburgu, początkowo jako asystent, potem docent. Uzyskał tam habilitację w zakresie botaniki leśnej i biologii dre-

wna. Od listopada 1959 r. przez trzy lata był docentem, a następnie profesorem w Instytucie Botaniki Leśnej Uniwersytetu Monachijskiego. W roku 1964 został profesorem biologii drewna Uniwersytetu w Hamburgu, gdzie pełnił w różnym czasie jednocześnie obowiązki Dyrektora Instytutu Biologii i Ochrony Drewna Federalnego Instytutu Badawczego Leśnictwa i Drzewnictwa. Jako profesor uniwersytecki prowadził wykłady w zakresie biologii drewna, wad i ochrony drewna.

W swym bogatym dorobku naukowym prof. dr W. Liese ma ponad 350 indywidualnych i zespołowych publikacji, zawierających i podsumowujących wyniki badań, obejmujących obszar skoncentrowany wokół biologii drewna *. W pracach tych, zamieszczonych w czołowych specjalistycznych czasopismach naukowych o światowym zasięgu, prof. W. Liese w szczególności rozpatrywał problematykę anatomii drewna i kory drzew, zajmował się dendrochronologią, właściwościami bambusa i rotangu, jakością drewna i jego wadami. Większą uwagę poświęcił zagadnieniom mikromorfologii rozkładu zdrewniałych ścian komórkowych. Wykonane i opublikowane prace na ten temat pozwoliły na wyjaśnienie procesów zachodzących podczas biologicznego rozkładu drewna, następującego pod wpływem różnych typów zgnilizny. Badania prof. Liesego umożliwiły też bliższe wyjaśnienie roli bakterii w rozkładzie drewna oraz poznanie mechanizmu tego procesu. Ważnym osiągnięciem prof. Liesego jest wyjaśnienie przebiegu rozkładu drewna w warunkach wysokiej wilgotności, w której dochodzi do rozwoju dostosowanych do tych warunków grzybów z klasy *Deuteromycetes* i *Ascomycetes*. Wykonane badania pozwoliły na dokładne opisanie tego procesu i ukierunkowanie dalszych prac.

Ważnym z naukowego punktu widzenia są szczegółowe badania nad ultrastrukturą ściany komórkowej roślin drzewiastych, zwłaszcza nad jej zmianami zachodzącymi pod wpływem czynników biologicznych. Zastosowany tutaj mikroskop elektronowy, perfekcyjne opanowanie tej nowoczesnej techniki i znakomita interpretacja otrzymanych wyników pozwoliły na wyjaśnienie i opisanie mało dotychczas znanych faktów i zjawisk. Badania w tym zakresie umożliwiły sformułowanie nowego poglądu na mechanizm enzymatycznego rozkładu drewna.

Godnym szczególnego podkreślenia są osiągnięcia prof. Liesego dotyczące ograniczania szkód związanych z występowaniem tzw. choroby naczyniowej dębów, występującej w dużym nasileniu w niektórych stanach Ameryki Północnej, zaobserwowanej także ostatnio w pewnych rejonach Wielkopolski, a także Ukrainy. Wykonane na ten temat w skali międzynarodowej kompleksowe badania podstawowe oraz próby techniczne ułatwiły praktyczne rozwiązanie wielu problemów związanych z tą chorobą, powodującą obumieranie lasów dębowych. Międzynarodo-

* Pełny wykaz publikacji znajduje się u autora niniejszego opracowania.

wa współpraca naukowo-techniczna w tym zakresie, zainicjowana i zrealizowana przy wybitnym udziale prof. W. Liesego zaowocowała konferencją naukową zorganizowaną w Polsce w roku 1990.

Szczegółowe omówienie wszystkich zasług i osiągnięć naukowych prof. dra W. Liesego wykracza poza ramy niniejszego tekstu, wymagałoby ono znacznie więcej miejsca. Należy jednak podkreślić, że jego osiągnięcia i zasługi mają podstawowe znaczenie dla nauki, naświetlają mało znane dotychczas tajniki wiedzy o drewnie, zwłaszcza jego patologii i biologicznego rozkładu. Prace mają jednocześnie wyraźnie zaakcentowany charakter praktyczny, ukierunkowany na zagadnienia ochrony drewna.

Prof. dr W. Liese jest członkiem wielu organizacji i towarzystw naukowych o międzynarodowym znaczeniu. Prowadzi w nich aktywną działalność, w wyniku której międzynarodowa współpraca naukowa w obszarze patologii i ochrony drewna stale się rozwija i owocuje wspólnie rozwiązywanymi problemami i publikacjami. Działalność ta jest szczególnie wyraźna i istotna w przypadku krajów rozwijających się Afryki i Azji.

Uznanie dla tej działalności i odniesionych zasług Profesora wyraziło się w nadaniu członkostwa honorowego wielu uznanych w świecie nauki towarzystw naukowych oraz wyróżnieniu licznymi medalami i tytułami honorowymi. Prof. dr W. Liese jest doktorem honoris causa Uniwersytetów w Sopronie, Zvolenie i Istambule. W naszym kraju otrzymał Medal Zasługi Instytutu Badawczego Leśnictwa w Warszawie i Medal za Zasługi w Rozwoju Współpracy Naukowej Akademii Rolniczej w Poznaniu.

Prof. dr W. Liese współpracuje również od wielu lat z polskimi naukowcami. Utrzymuje kontakty naukowe z Instytutem Badawczym Leśnictwa w Warszawie, Instytutem Dendrologii PAN w Kórniku, Instytutem Technologii Drewna w Poznaniu, Wydziałami Technologii Drewna SGGW w Warszawie i Akademii Rolniczej w Poznaniu. Szczególnie bliską, bezpośrednią więź utrzymuje z tym ostatnim. Odebrał do Polski kilka podróży naukowych, brał udział w konferencjach i sympozjach naukowych, wygłaszając referaty i odczyty.

Dzięki działalności i szczególnej życzliwości prof. W. Liesego kilku pracowników naukowych z zakresu drzewnictwa mogło odbyć krótko- i długoterminowe staże w czołowych instytucjach naukowo-badawczych RFN. W roku 1990, mimo licznych trudności i przeciwności, doprowadził do zorganizowania wymiennej wycieczki naukowej studentów i pracowników Wydziału Technologii Drewna AR w Poznaniu i Uniwersytetu w Hamburgu, co w znacznym stopniu przyczyniło się do ich wzajemnego poznania i zbliżenia. W uznaniu szczególnych zasług poniesionych w rozwoju międzynarodowej współpracy naukowej w zakresie patologii i ochrony drewna i bezpośredniej współpracy z Wydziałem Technologii Drewna AR w Poznaniu, Senat Akademicki Akademii Rolniczej w Poznaniu, na wniosek Rady Wydziału Technologii Drewna, w dniu

20 lutego 1991 r. nadał prof. drowi Walterowi Liesemu tytuł najwyższej godności akademickiej doktora honoris causa. Uroczysta promocja odbyła się 4 października 1991 r. podczas inauguracji roku akademickiego 1991/92 w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

JUBILEE OF PROFESSOR DR. DR.H.C. MULT. WALTER LIESE

Summary

On the occasion of 65 birth anniversary there was presented scientific activity of Professor Dr. Walter Liese, eminent international specialist in the range of anatomy, pathology and protection of wood, member of numerous international scientific organisations, Professor of Hamburg University. The main range of scientific interest of Professor W. Liese is wood anatomy, with particular devotion to the cell wall ultrastructure, bark anatomy, dendrochronology, micromorphology of wood decay, physiology of wood destroying fungi and bacteria, oak decline. Professor Dr. W. Liese is the laureate of numerous distinguishings and awards, he is doctor honoris causa of Forest Universities in Sopron, Zvolen and Constantinople. Due to this cooperation in the range of international scientific activity, in that with Wood Technology Faculty of Poznań Agricultural University (Poland), High Senate this University awarded in 4 October 1991 title of doctor honoris causa.

Adres Autora

Prof. dr hab. Kazimierz Lutomski
Akademia Rolnicza w Poznaniu
Instytut Chemicznej Technologii Drewna
ul. Wojska Polskiego 38/42, 60-627 Poznań